

วัฏจักรอำนาจการเมืองท้องถิ่นกับธรรมาภิบาลที่ถูกกัดกิน

The Erosion of the Local Political Power Cycle and Good Governance

สัทยา ขาวหมื่นไวย^{*}
รฤทธิ์ เขียนโคกกรวด^{**}
จักรวาล เหมือนแจ่ม^{***}

Sappaya Khaomuenwai^{****}
Rarit Khiankhokkrud^{*****}
Jakkawarn Mueanjaem^{*****}

บทความนี้
Received
4 กุมภาพันธ์ 2569
Revised
26 กุมภาพันธ์ 2569
Accepted
24 มีนาคม 2569

บทคัดย่อ

บทความวิชาการฉบับนี้วิเคราะห์ถึงวิกฤตการณ์ศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยระดับฐานราก ซึ่งถูกกัดกร่อนด้วยวัฏจักรอำนาจของเครือข่ายกลุ่มอิทธิพลและตระกูลการเมืองในระดับท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ควรจะเป็นกลไกหลักในการส่งเสริมธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน กลับถูกแปรสภาพเป็นเครื่องมือในการรักษาผลประโยชน์ส่วนตนและการสืบทอดอำนาจผ่านสายเลือดจากระดับจังหวัดลงสู่หมู่บ้านอย่างเป็นระบบปรากฏการณ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงการบิดเบือนโครงสร้างอำนาจที่ทำให้ตำแหน่งทางการเมืองกลายเป็นธุรกิจครอบครัว โดยมีผู้อยู่เบื้องหลังคอยชักใย

^{*} นิสิตปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^{**} นิสิตปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^{***} นิสิตปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^{****} Doctoral student in Political Science, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

^{*****} Doctoral student in Political Science, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

การตัดสินใจเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ธุรกิจของพวกเขาทั้งในระดับบริหารและนิติบัญญัติท้องถิ่น พบพฤติกรรมใช้อำนาจที่ขัดต่อหลักความโปร่งใสและการตรวจสอบได้ มีการควบคุมทิศทางการงบประมาณและโครงการพัฒนาให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของกลุ่มทุนเครือข่าย ขณะที่ในระดับหมู่บ้าน ผู้นำชุมชนบางส่วนได้ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการสร้างความมั่งคั่งที่ผิดปกติดำเนินการจัดกิจกรรมบังหน้าเพื่อเบี่ยงเบนงบประมาณสาธารณะ และใช้อิทธิพลทางเศรษฐกิจจากการปล่อยเงินกู้เพื่อควบคุมมวลชนและผูกขาดคะแนนเสียง เมื่อสิ้นสุดวาระยังมีการส่งต่อตำแหน่งให้แก่คู่สมรสหรือเครือข่าย เพื่อสร้างกำแพงป้องกันการตรวจสอบและรักษาวงจรผลประโยชน์ให้คงอยู่ถาวร ผลกระทบที่เกิดขึ้นส่งผลเสียอย่างรุนแรงต่อการพัฒนาท้องถิ่นที่แท้จริง เนื่องจากทรัพยากรส่วนรวมถูกนำไปใช้ในโครงการที่ไร้ประสิทธิภาพและไม่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของประชาชน อีกทั้งยังทำลายจิตวิญญาณประชาธิปไตยทำให้เกิดภาวะความสิ้นหวังและการยอมจำนนต่ออำนาจของประชาชนในพื้นที่ บทความนี้จึงเสนอแนวทางในการปฏิรูปผ่านการสร้างกลไกตรวจสอบอิสระจากภายนอก การปรับเปลี่ยนรูปแบบการประเมินผลโครงการที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ต่อคุณภาพชีวิตมากกว่ากิจกรรม และการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติของผู้สมัครเพื่อป้องกันการผูกขาดอำนาจโดยเครือข่าย ทั้งนี้เพื่อฟื้นฟูหลักธรรมาภิบาลและคืนอำนาจการปกครองตนเองที่โปร่งใสและเป็นธรรมให้แก่สังคมไทยอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ การปกครองท้องถิ่น-การกระจายอำนาจ, ธรรมาภิบาล

Abstract

This academic article analyzes the crisis of faith in grassroots democracy, eroded by the power cycles of influential networks and political families at the local level. Local governance, which should be the primary mechanism for promoting good governance and citizen participation, has been transformed into a tool for maintaining personal interests and perpetuating power through hereditary succession, systematically extending from the provincial level down to the village. This phenomenon reflects a distortion of the power structure, turning political positions into family businesses, with those behind the scenes manipulating decisions to benefit their cronies at the local administrative and legislative levels. This is evidence of abuse of power that violates the principles of transparency and accountability. Budget and development projects are controlled to align with the interests of kinship-based business groups. At the village level, some community leaders use their positions to accumulate illicit wealth through front-line activities to secure public funds and leverage economic influence through lending to control the masses and monopolize votes. Upon termination of their terms, positions are passed on to spouses or relatives to create a barrier against scrutiny and perpetuate the cycle of benefits. The resulting impact severely undermines genuine local development, as public resources are used in inefficient projects that fail to meet the actual needs of the people. Furthermore, it erodes the spirit of democracy, leading to despair and submission among local residents. This article therefore proposes reform approaches through the creation of independent external oversight mechanisms, the modification of project evaluation methods to focus on quality of life outcomes rather than activities, and the improvement of laws regarding applicant qualifications to prevent nepotism and the monopolization of power by kinship-based network. The aim is to restore good governance and return transparent and fair self-governance to Thai society sustainably.

Keywords: local government, decentralization, good governance

บทนำ

การเมืองไทยในระดับประเทศมักถูกวิจารณ์ว่าเต็มไปด้วยการรวมศูนย์อำนาจและการสืบทอดทางการเมือง แต่ปัญหาที่กีดกันความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยอย่างรุนแรงและเจ็บแสบที่สุดนั้น กลับยังรากลึกอยู่ในระดับท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งควรเป็นรากฐานของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล กลับกลายเป็นเพียงฉากหลังของ “ระบอบอุปถัมภ์” ที่ถูกส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น (Chanruang, 2006) ในพื้นที่ชนบทห่างไกลโดยเฉพาะในจังหวัดที่มีฐานอำนาจทางการเมืองที่มั่นคง ปัญหาเหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงเรื่องของการทุจริตเล็กน้อย แต่คือการบิดเบือนโครงสร้างอำนาจทั้งหมด (Wongburanawat, 1998)

ในทางทฤษฎีการกระจายอำนาจ คือการมอบพลังและทรัพยากรให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถจัดการตนเองได้ตามหลักการของธรรมาภิบาล (Good Governance) (Uwanno, 2003) ที่ประกอบด้วย ความโปร่งใส (Transparency) การตรวจสอบได้ (Accountability) การมีส่วนร่วม (Participation) และการตอบสนองต่อประชาชน (Responsiveness) ทว่าในความเป็นจริง ประชาธิปไตยที่ไหลลงสู่รากหญ้า กลับถูกกรองผ่านระบบเครือข่ายผลประโยชน์จนเหลือเพียงน้ำขุ่นข้น เป็นหนึ่งในภาพสะท้อนที่ชัดเจนของปรากฏการณ์นี้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่การเมืองท้องถิ่นถูกผูกขาดจนกลายเป็นมรดกตกทอดของตระกูลการเมืองไม่กี่ตระกูล

มีศักยภาพในการพัฒนาหลายด้าน ทั้งด้านการเกษตรและทรัพยากรชุมชน แต่ทุกความเคลื่อนไหวของการบริหารท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กลับถูกครอบงำด้วยกลไกที่เรียกว่า “วิจัยการอำนาจ” ที่ไม่เคยเปลี่ยนผ่านอย่างแท้จริง เครือข่ายครอบครัวยุทธมีอิทธิพลได้สร้างกำแพงแก้วที่มองเห็นแต่ไม่สามารถทะลุผ่านได้ขึ้นมาปิดกั้นการเข้าถึงอำนาจของคนนอก พวกเขาไม่เพียงแต่ลงสมัครรับเลือกตั้งด้วยตนเองเท่านั้น แต่ยังส่งต่อตำแหน่งให้เครือญาติ พี่น้อง และคนใกล้ชิด เพื่อให้อำนาจบริหาร และอำนาจนิติบัญญัติในสภาท้องถิ่นถูกควบคุมไว้เบ็ดเสร็จ การบริหารจัดการงบประมาณ และโครงการพัฒนาจึงหมุนเวียนอยู่ภายใต้การตัดสินใจของคนกลุ่มเดิม (Chutiang et al., 2023)

การสืบทอดอำนาจลักษณะนี้ไม่ต้องการคุณสมบัติหรือวิสัยทัศน์ที่โดดเด่น แต่ต้องอาศัยทุนทางการเมืองและทุนทางสังคมที่สะสมมานาน ทุนนี้แปลงรูปเป็นกลไกการเลือกตั้งที่ไร้ความยุติธรรม ทั้งการใช้ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ค้ำจุน การตอบแทนบุญคุณ และที่สำคัญที่สุดคือการซื้อเสียงซึ่งกลายเป็นเรื่องปกติที่ถูกทำอย่างเปิดเผย จนทำให้การเลือกตั้งท้องถิ่นกลายเป็นเพียงพิธีกรรมที่ต้องทำตามกฎหมาย ไม่ใช่กระบวนการสรรหาผู้นำที่มีความสามารถและยึดโยงกับประชาชนอย่างแท้จริง

สถาบันพระปกเกล้า

ภายใต้การครอบงำของระบบเครือญาติ อำนาจในจึงถูกบริหารจัดการด้วยธรรมาภิบาลปลอม โครงสร้างการตรวจสอบถ่วงดุลถูกทำให้เป็นอัมพาต รายงานการประชุม เอกสารจัดซื้อจัดจ้าง และการประเมินผลโครงการต่างๆ อาจดูสมบูรณ์ตามระเบียบราชการ แต่ในทางปฏิบัติสิ่งเหล่านี้เป็นเพียงฉากหน้าที่ถูกใช้บังการทุจริตการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาท้องถิ่นไม่เป็นไปตามความต้องการที่แท้จริงของประชาชน แต่เป็นไปเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับเครือข่ายธุรกิจและผู้สนับสนุนทางการเมืองของครอบครัวนั้นๆ (Phuripinisanan, 2022)

ผลลัพธ์ที่ตามมา คือ งบประมาณที่รั่วไหลไปกับโครงการที่ไม่มีประสิทธิภาพ หรือมีราคาแพงเกินจริง การพัฒนาท้องถิ่นจึงติดหล่มไม่สามารถก้าวข้ามปัญหาพื้นฐานต่างๆ ได้ ขณะเดียวกันช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนก็ถูกปิดตาย ประชาชนส่วนใหญ่รู้สึกท้อแท้และสิ้นหวัง เมื่อรู้ว่าการแสดงความคิดเห็น การเรียกร้อง หรือการตรวจสอบใดๆ ก็ไม่สามารถทำทลายอำนาจที่ฝังรากลึกได้ สถานการณ์เช่นนี้ทำให้เกิดบาดแผลลึกในหัวใจของประชาชนไปโดยระดับรากหญ้าความศรัทธาในระบบถูกบั่นทอนอย่างรุนแรง ประชาชนจำนวนมากหันหลังให้การเมืองท้องถิ่นมองว่ามั่นคงเป็นเรื่องสกปรกและไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตของตนเอง จนเกิดเป็นภาวะการยอมจำนนต่ออำนาจ ซึ่งยิ่งทำให้อำนาจของครอบครัวการเมืองเข้มแข็งขึ้นไปอีก

บทพยานี้จึงเป็นการเปิดโปงและสะท้อนภาพจริงของผู้นำท้องถิ่นหมู่บ้านหนึ่ง และครอบครัวของ สจ. คนหนึ่งในอำเภอโคกควาย จังหวัดหนึ่งที่กับขอนแก่นและสระบุรี ที่จริงอำนาจถูกกำหนดโดยสายเลือด แทนที่จะเป็นเจตจำนงเสรีของประชาชน เป็นการตั้งคำถามต่อความล้มเหลวของธรรมาภิบาล และสำรวจผลกระทบอันเลวร้ายของการเมืองระบบครอบครัวที่กัดกินทรัพยากรสาธารณะ และทำลายความหวังที่จะเห็นการปกครองตนเองที่โปร่งใสและเป็นธรรมในสังคมไทยอย่างไม่ย่อท้อ

โครงสร้างอำนาจในระดับท้องถิ่น

อำนาจในระดับท้องถิ่นมิได้เกิดขึ้นอย่างโดดเดี่ยว แต่ถูกส่งผ่านและกำกับจากมิติครอบครัวที่ขยายอิทธิพลจากระดับจังหวัดลงสู่ตำบลและหมู่บ้าน ในกรณีของ ภาพสะท้อนของโครงสร้างอำนาจนี้ปรากฏชัดผ่านบทบาทของ สมาชิกสภาจังหวัด (นักการเมืองท้องถิ่น) ซึ่งโดยหลักการแล้วควรเป็นตัวแทนของประชาชนในการผลักดันนโยบายและตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร แต่ในทางปฏิบัติ นักการเมืองท้องถิ่น ที่นี้กลับเป็นเพียงหุ่นเชิดที่ถูกชักใยอย่างแนบเนียน

นักการเมืองท้องถิ่นคนปัจจุบัน แม้จะมีตำแหน่งเป็นผู้ทรงเกียรติ แต่กลับไร้อิสระในการตัดสินใจอย่างสิ้นเชิง อำนาจที่แท้จริงกลับตกอยู่ในมือของมารดา ผู้ซึ่งเป็นอดีตนักการเมืองท้องถิ่นผู้ทรงอิทธิพล

และยังคงกุมเครือข่ายผลประโยชน์เดิมไว้ทั้งหมด การบริหารงานในพื้นที่จึงไม่ได้ขับเคลื่อนด้วยวิสัยทัศน์ของนักการเมืองท้องถิ่น ที่ได้รับการเลือกตั้ง แต่ด้วยคำสั่ง การชี้แนะ และการควบคุมรายละเอียดทุกอย่างจากเบื้องหลัง ไม่ว่าจะเป็นโครงการพัฒนางบประมาณที่จะต้องผ่านสภาจังหวัด หรือแม้แต่การคัดเลือกผู้รับเหมาในพื้นที่ คำสั่งของมารดาถือเป็นบัญชาจากเบื้องบนที่นักการเมืองท้องถิ่น ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด การเมืองระดับจังหวัดจึงกลายเป็นเพียงธุรกิจครอบครัวที่ใช้ตำแหน่งทางการเมืองเป็นเครื่องมือในการรักษาและขยายฐานอำนาจและผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึงหลักการประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชนเลยแม้แต่น้อย

เมื่ออำนาจจากระดับจังหวัดถูกส่งผ่านมายังท้องถิ่นที่เล็กกว่าอย่าง เทศบาลตำบล และ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กลไกการกีดกันธรรมาภิบาลก็ยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น ภายใต้การนำของ นายกเทศมนตรี หรือ นายก อบต. ที่สืบทอดอำนาจกันมาเป็นทอดๆ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นถูกแปรสภาพเป็นศูนย์กลางในการสร้างผลกำไรให้กับธุรกิจของตระกูล ผู้เป็นเจ้าของธุรกิจท้องถิ่นขนาดใหญ่จะใช้ตำแหน่งบริหารในการรักษาดุลอำนาจเพื่อให้แน่ใจว่าโครงการพัฒนาทุกโครงการของเทศบาลหรือ อบต. จะต้องเอื้อประโยชน์สูงสุดแก่กิจการของตนเองหรือเครือข่ายพันธมิตรทางการค้า กลไกที่ใช้มีตั้งแต่ การกำหนดรายละเอียดของโครงการให้ตรงกับสินค้าหรือบริการที่ตนเองมี การใช้ช่องว่างทางกฎหมายในการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจง หรือแม้แต่การควบคุมคณะกรรมการตรวจรับงาน (Thinbangtiao, 2022)

ธรรมาภิบาลอย่างความโปร่งใส จึงเป็นเพียงคำพูดสวยหรูที่ปรากฏในเอกสารราชการ การเปิดเผยข้อมูลมักเป็นไปอย่างจำกัดและซ่อนเงื่อน เพื่อให้ประชาชนไม่สามารถตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างแท้จริง ผลประโยชน์ของครอบครัวนักการเมืองท้องถิ่นจึงเป็นตัวขับเคลื่อนหลักของการใช้งบประมาณ ไม่ใช่การแก้ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานหรือการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน การบริหารเช่นนี้มีใช้การบริหารท้องถิ่นเพื่อส่วนรวม แต่คือการบริหารอาณาจักรธุรกิจของตระกูลโดยใช้เงินภาษีของประชาชนเป็นทุน (Chankote et al., 2025)

โครงสร้างอำนาจที่เน่าเฟะนี้แผ่ขยายลงไปถึงระดับรากหญ้าที่สุด นั่นคือ หมู่บ้าน ผ่านตัวละครสำคัญอย่างผู้นำท้องที่ที่กลายเป็นกลไกในการดูดงบประมาณจากท้องถิ่นเข้ามาเลี้ยงดูตนเองและเครือข่ายผู้นำท้องที่คนนี้ได้สนใจการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน แต่ให้ความสำคัญกับการรักษางบประมาณที่ตนเองสามารถดึงเข้ามาจาก อบต. หรือหน่วยงานอื่นๆ

กลยุทธ์ของเขา คือ การจัดกิจกรรมของหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง โดยกิจกรรมเหล่านั้นมักเป็นการจัดซื้อจัดจ้างที่เอื้อต่อการทุจริต หรือเป็นเพียงการจัดกิจกรรมที่ไม่มีคุณค่าต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

สถาบันพระปกเกล้า

อย่างแท้จริง การหลอกลวงประชาชนให้เข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้จึงเป็นไปเพื่อสร้างภาพว่ามีการดำเนินงานตามโครงการจริง และใช้เป็นหลักฐานในการเบิกจ่ายงบประมาณที่ตนเองดึงเข้ามา การเงินที่ไหลเข้ามาไม่ได้นำไปสู่การซ่อมแซมถนนที่ชำรุด หรือการสร้างแหล่งเรียนรู้ แต่กลับกลายเป็นการแปลงงบประมาณให้เป็นทรัพย์สินส่วนตัว (Isariyannont, 2025)

พฤติกรรมนี้แสดงออกอย่างชัดเจนผ่านการใช้ชีวิตที่หรูหราเกินตัว ทั้งการออกรถยนต์หรูคันใหม่ และการทำตัวเป็นนายทุนท้องถิ่น ด้วยการปล่อยเงินกู้ให้แก่ชาวบ้านในอัตราดอกเบี้ยสูง ทำให้ชาวบ้านยิ่งตกอยู่ภายใต้อำนาจทางเศรษฐกิจของเขา และเมื่อถึงวาระที่ตัวเองต้องพ้นจากตำแหน่ง ผู้นำท้องถิ่นนี้ก็จะใช้กลไกเดียวกับนักการเมืองระดับสูง คือ การส่งภรรยาของตนเองลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้นำท้องถิ่นเพื่อรักษาตุลอำนาจของครอบครัวไว้ในระดับหมู่บ้านอย่างเบ็ดเสร็จ อำนาจที่ถูกส่งต่อนี้จึงมีใช้อำนาจที่มาจาก การยอมรับของประชาชน แต่เป็นอำนาจที่ถูกหล่อเลี้ยงด้วยเงินทุจริตและการผูกขาดทางเศรษฐกิจ

วัฏจักรอำนาจใน จึงเป็นภาพสะท้อนที่โหดร้ายของการเมืองท้องถิ่นไทย ที่ซึ่งประชาธิปไตยถูกเปลี่ยนไปจากมือประชาชนที่ละเล็กละน้อย อำนาจที่ควรเป็นของคนส่วนใหญ่กลับกลายเป็น “สมบัติของตระกูล” การกีดกันธรรมาภิบาลเช่นนี้ไม่เพียงแต่ทำลายการพัฒนาในพื้นที่ แต่ยังทำลายความหวังของประชาชนที่อยากเห็นการเมืองท้องถิ่นที่ซื่อสัตย์และเป็นธรรมอย่างสิ้นเชิง

การแสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่ง

ในอำนาจทางการเมืองที่เชื่อมโยงกับงบประมาณและโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของจังหวัด ถูกควบคุมอย่างเบ็ดเสร็จโดยเครือข่ายครอบครัวเก่าแก่ สมาชิกสภาจังหวัดซึ่งโดยหลักการต้องเป็นตัวแทนของประชาชนในการตรวจสอบและผลักดันนโยบายสาธารณะ กลับกลายเป็นเพียงหุ่นเชิดที่เคลื่อนไหวตามคำสั่งของบุคคลเดียวนั่นคือ มารดาของ นักการเมืองท้องถิ่น ผู้ซึ่งเป็นอดีตนักการเมืองท้องถิ่น ผู้ทรงอิทธิพล

มารดาผู้นี้ยังคงกุมอำนาจบริหารจัดการเครือข่ายผลประโยชน์และเส้นสายราชการไว้ทั้งหมด การตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นจึงไม่ใช่การตัดสินใจโดยอิสระตามเจตนารมณ์ของประชาชนผู้เลือก แต่เป็นการทำตามคำสั่งลับที่กำหนดทิศทางของทุกการลงคะแนนในสภาจังหวัด รวมถึงการเลือกผู้รับเหมาในโครงการสำคัญๆ ที่เข้าสู่พื้นที่ อำนาจที่แท้จริงจึงมีได้อยู่กับตำแหน่งที่มาจากการเลือกตั้ง แต่กลับถูกยึดครองโดยผู้อยู่เบื้องหลัง ทำให้การบริหารงานระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับนั้นเป็นเพียงธุรกิจครอบครัวที่ใช้ตำแหน่งทางการเมืองเป็นเครื่องมือรักษาและขยายอิทธิพล

การที่ตำแหน่ง นักการเมืองท้องถิ่น ถูกควบคุมอย่างสิ้นเชิงนี้มีเป้าหมายหลักคือ การแสวงหาผลกำไร จากงบประมาณสาธารณะ โครงการพัฒนาระดับจังหวัดที่ถูกจัดสรรมาให้ โดยมักถูกกำหนดขอบเขตและ เงื่อนไขเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่กลุ่มธุรกิจรับเหมา หรือซัพพลายเออร์ที่ผูกพันกับตระกูลของมารดา อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ระบบนี้ทำงานโดยการใช้ตำแหน่งของ นักการเมืองท้องถิ่น ในการเปิดทาง และ ลดการตรวจสอบ เพื่อให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างดำเนินไปอย่างรวดเร็วและเป็นไปตามความต้องการ ของเครือข่ายตัวเอง ธรรมาภิบาลในมิติของความโปร่งใส จึงถูกบิดเบือนอย่างน่าเศร้า การเปิดเผยข้อมูล เป็นไปในรูปแบบที่จำกัด และไม่เปิดช่องให้ประชาชนสามารถตรวจสอบรายละเอียดของการใช้จ่าย งบประมาณที่รั่วไหลไปสู่การทุจริตเชิงนโยบายนี้ได้อย่างแท้จริง อำนาจทางการเมืองจึงถูกใช้เป็นเครื่องมือ สร้างความมั่งคั่งส่วนตัวในระดับที่สูงที่สุดของท้องถิ่น

การฉ้อฉลในระดับรากหญ้า - ผู้นำท้องถิ่น

เมื่อมองลงมายังระดับ หมู่บ้าน กลไกการแสวงหาผลประโยชน์ได้ปรับเปลี่ยนไปตามบริบทที่เล็กและ ใกล้ชิดกับชาวบ้านมากขึ้น ตัวละครสำคัญคือผู้นำท้องถิ่น ผู้นำที่ไม่ได้มุ่งเน้นการพัฒนาชุมชน แต่ให้ความสำคัญ กับการรักษาเส้นทางเงิน หรืองบประมาณที่ตนเองสามารถดึงเข้ามาจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือหน่วยงานภายนอกได้ บุคคลเหล่านี้มีความชำนาญในการสร้างโครงการและกิจกรรมขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง และถี่ถ้วน แม้กิจกรรมเหล่านั้นจะไม่มีผลเป็นแรงจูงใจ หรือแทบไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของชาวบ้านอย่างยั่งยืนก็ตาม กลยุทธ์คือการหลอกลวงประชาชนให้เข้าร่วมกิจกรรม ในรูปแบบของการอบรม การประชุม หรือการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่จำเป็น เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเบิกจ่ายงบประมาณ (Phra Maha Suphachai Yanatheero (Namkaew) & Srilah, 2024)

เงินที่ไหลเข้ามาภายใต้ชื่อโครงการพัฒนา เช่น โครงการส่งเสริมอาชีพ โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือการจัดซื้อครุภัณฑ์ของหมู่บ้าน มักถูกปั่นราคาให้สูงเกินจริง หรือมีการทอนเงินจากร้านค้าที่สมยอม ส่วนต่างของงบประมาณเหล่านี้คือผลประโยชน์หลักที่ผู้นำท้องถิ่นและเครือข่ายของตนจะได้รับการพัฒนา จึงเป็นเพียงข้ออ้างที่ถูกใช้เพื่ออำพรางการทุจริตในระดับฐานราก โดยประชาชนเป็นเพียงเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมให้กับการใช้จ่ายเงินสาธารณะ

การแสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่นี้ส่งผลให้ผู้นำท้องถิ่นมีฐานะที่ร่ำรวยเกินกว่ารายได้ ตามตำแหน่งหน้าที่ปกติอย่างเห็นได้ชัด ความมั่งคั่งนี้ถูกนำมาจัดแสดงอย่างเปิดเผยในชุมชน เพื่อเป็น สัญลักษณ์แห่งอำนาจ และเป็นการยืนยันความสามารถในการเข้าถึงทรัพยากรของรัฐ

การออกรถยนต์หรูคันใหม่ หรือการมีทรัพย์สินราคาแพงในขณะที่ชาวบ้านส่วนใหญ่ยังคงมีฐานะ

สถาบันพระปกเกล้า

ยากจน กลายเป็นการตอกย้ำถึง ความเหลื่อมล้ำ ที่ตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้สร้างขึ้น นอกเหนือจากทรัพย์สินแล้ว บุคคลเหล่านี้ยังสวมบทบาทเป็นนายทุนท้องถิ่นด้วยการปล่อยเงินกู้ให้แก่ชาวบ้านที่เดือดร้อนในอัตราดอกเบี้ยสูง ทำให้ชาวบ้านยิ่งตกอยู่ภายใต้อำนาจทางเศรษฐกิจของเขา อำนาจทางการเมืองจึงถูกผนวกเข้ากับอำนาจทางเศรษฐกิจอย่างแยกไม่ออก การควบคุมทางเศรษฐกิจนี้ไม่เพียงแต่สร้างผลกำไรจากการปล่อยกู้ แต่ยังถูกใช้เป็น เครื่องมือในการควบคุมคะแนนเสียง และการกำหนดทิศทางของกิจกรรมในชุมชนทั้งหมด การกลายเป็นหนี้ของผู้นำท้องถิ่นทำให้ชาวบ้านต้องอยู่ในภาวะจำยอมและไม่อาจท้าทายอำนาจของผู้นำคนนี้ได้

การธำรงรักษาอำนาจ - การสืบทอดที่ไร้จุดจบ

เมื่อถึงวาระที่ผู้นำท้องถิ่นต้องพ้นจากตำแหน่ง พวกเขาไม่ได้ปล่อยให้อำนาจและเครือข่ายผลประโยชน์ที่สร้างมาหลุดมือไป กลไกการสืบทอดอำนาจที่เคยเห็นในระดับสูงจึงถูกนำมาใช้ในระดับหมู่บ้านอย่างชัดเจน นั่นคือ การส่งภรรยาของตนเองลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้นำท้องถิ่นต่อไป การทำเช่นนี้มีเป้าหมายเดียว คือ การรักษาตุลาอำนาจและผลประโยชน์ของครอบครัวในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนตัวผู้ดำรงตำแหน่งจากสามีเป็นภรรยาจึงเป็นเพียงการเปลี่ยนผู้เล่น แต่เกมการเมืองและผลกำไรยังคงเป็นของตระกูลเดิม ภรรยาจะรับช่วงต่อในการควบคุมเครือข่ายการจัดซื้อจัดจ้าง การดูแลฐานเสียงที่ถูกผูกมัดด้วยระบบอุปถัมภ์และหนี้สินเงินกู้ และการเป็นผู้ดูแลเส้นทางงบประมาณที่ดึงมาจาก อบต. หรือหน่วยงานอื่นๆ การเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นจึงกลายเป็นเพียง พิธีกรรมที่ถูกกำหนดผลลัพธ์ไว้แล้ว และประชาชนไม่มีโอกาสที่จะเลือกผู้นำคนใหม่ที่มีวิสัยทัศน์ที่แท้จริง (Chimphliwat, 2025)

การสืบทอดอำนาจในลักษณะนี้ทำให้ วัฏจักรอำนาจและการแสวงหาผลประโยชน์สมบูรณ์แบบมันเป็นระบบที่แข็งแกร่งและถูกหล่อเลี้ยงด้วยกลไกควบคุมที่ซับซ้อน เช่น

การควบคุมจากเบื้องบน (ระดับจังหวัด) มารดาควบคุม นักการเมืองท้องถิ่น เพื่อกำหนดทิศทางของงบประมาณและโครงการขนาดใหญ่

การควบคุมจากส่วนกลาง (ระดับท้องถิ่น) ควบคุมการใช้จ่ายและจัดซื้อจัดจ้างเพื่อเอื้อธุรกิจครอบครัว

การควบคุมจากฐานราก (ระดับหมู่บ้าน) ผู้นำท้องถิ่นและภรรยาควบคุมกิจกรรมชุมชน การเข้าถึงงบประมาณ และฐานเสียงด้วยระบบเงินกู้

กลไกเหล่านี้ทำงานประสานกันเป็น ห่วงโซ่อุปทานของการทุจริต ที่ทำให้ตำแหน่งทางการเมืองทุกระดับถูกแปลงเป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวอย่างต่อเนื่อง

ต้นทุนทางสังคม - ธรรมชาติที่ถูกทำลาย

ผลกระทบที่เลวร้ายที่สุดของการแสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่งเหล่านี้คือ การทำลายหลักการ

ธรรมาภึบาล และ กักถึนศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย อย่างรุนแรงและเจึยบเจึยบ ประชาชนในจานวนมาก ได้เข้าสู่ภาวะความสึนหวังทางการเมือง (Political Apathy) พวกเขาเชื่อว่า การมีส่วนร่วมนันัร้ความหมาย การเรื่ยกรอองหรือการตรวจสอบใดๆ ก็ไม่สามารถเอาชนะอานาจที่ฝึงรากถึลของเครือขายครอบครวัได้ การเลื่อกตั้งเป็นเพ็ยงพิธีกรรม ผลลัพธ์ถูกกำหนดไว้แล้ว และการลงคะแนนเสียงมิได้นำมาซึ่ง การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น และการเมืองคือเรื่องสกปรก การเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองทอองถึน มิแต่จะนำมาซึ่งปัญหาหรือความเสี่ยง

ความเชื่อเหล่านั้ทำให้ประชาชน ถอยห่างจากการตรวจสอบ และ ยอมจานนต่ออานาจ โดยปริยาย ซึ่งยั้งเป็นการเปิดโอกาสให้เครือขายครอบครวัเหล่านั้สามารถดำเนินกิจกรรมที่แสวงหาผลประโยชน์ ต่อไปได้อย่างสะดวกโยธิน

ในขณะที่นักการเมืองทอองถึนร้าวร้ยขึ้นเรื่อยๆ ด้วยการทุจริตที่ถูกกฎหมาย การพัฒนาชุมชนที่แท้จริง กลับหยุดชะงัก งบประมาณมหาศาลที่ควรนำไปใช้ในการแก้ปัญหาค้นฐาน เช่น การจัดการน้ำเพื่อ การเกษตร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ยั้งยืน หรือการส่งเสริมการศึกษา กลับถูกนำไปใช้ในโครงการ ที่เอื้อต่อการทุจริต การพัฒนาจึงไม่ตอบโจทยความเดือดร้อนของประชาชน แต่ตอบโจทยความมั่งคั่ง ของคนกลุ่มเดียว วิจักรอานาจจึงเป็นอุทาหรณ์ที่น่าเศร้าของประเทศที่พยายามสร้างการกระจายอานาจ แต่กลับถูกกลไกการเมืองระบอบอุปถัมภ์ผูกขาดไว้ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับจังหวัดลงสู่หมู่บ้าน การเมือง ที่ควรจะเป็นของประชาชนจึงถูกแปรสภาพเป็นสมบัติของตระกูล ที่ถูกส่งต่อและใช้เพื่อการแสวงหา ผลประโยชน์ส่วนตนอย่างไม่หยุดหย่อน การต่อสู้เพื่อธรรมาภึบาลในพื้นที่นี้จึงไม่เพ็ยงแต่เป็นการต่อสู้กับ การทุจริต แต่เป็นการต่อสู้เพื่อทวงคืนความหมายและศักดิ์ศรีของประชาธิปไตยระดับรากหญ้ากลับคืนมา อย่างแท้จริง

ผลกระทบต่อธรรมาภึบาลและประชาธิปไตยฐานราก

ธรรมาภึบาล (Good Governance) คือหลักการพื้นฐานที่ทำให้การบริหารภาครัฐเป็นไปเพื่อ ประโยชน์สาธารณะ แต่ หลักการเหล่านั้ถูกกักตเซาะจนแทบไม่เหลือเค้าโครงความโปรงใสกลายเป็นเพ็ยง พิธีกรรมที่ต้องทำตามกฎหมายเท่านั้น โดยเฉพาะในระดับจังหวัดและทอองถึน การที่นักการเมืองทอองถึน ถูกมารดาควบคุมการตัดสินใจอย่างเบ็ดเสร็จ ทำให้กระบวนการพิจารณางบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้าง ขาดความโปรงใสอย่างสึนเชิง การตัดสินใจในโครงการขนาดใหญ่จึงไม่ได้อิงตามข้อมูลสาธารณะหรือ ความต้องการที่แท้จริงของประชาชน แต่ขึ้นอยูกับคำสั่งที่ส่งผ่านเครือขายครอบครวั ซึ่งเป็นไปเพื่อ เอื้อประโยชน์ทางธุรกิจของตระกูลตนเองเป็นหลัก ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลเบื้องหลังของ

สถาบันพระปกเกล้า

การตัดสินใจได้จริง ขณะเดียวกัน หลักการตรวจสอบได้ (Accountability) ก็ถูกทำลาย ผู้แทนที่ควรถูกตรวจสอบกลับเป็นผู้ควบคุมกลไกการตรวจสอบเสียเอง การตรวจสอบภายในสภาท้องถิ่นจึงกลายเป็นการยกมือสนับสนุนตามคำสั่ง ไม่ใช่การทำหน้าที่อย่างเป็นอิสระความรับผิดชอบต่อประชาชนจึงถูกแทนที่ด้วยความรับผิดชอบต่อผู้มีอำนาจที่แท้จริงในครอบครัว (World Bank, 1992)

ในระดับหมู่บ้าน การกระทำของผู้นำท้องที่ได้ทำลายหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน (Participation) อย่างรุนแรง กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อใช้ในการเบิกจ่ายและรักษางบประมาณที่ตนเองตั้งเข้ามานั้น เป็นเพียงการจัดฉาก (Staged Events) เพื่อสร้างภาพว่ามีการดำเนินงานจริง การที่ผู้นำท้องที่หลอกลวงประชาชนให้เข้าร่วมกิจกรรมที่ไร้ประโยชน์ต่อการพัฒนาแต่จำเป็นต่อการเบิกจ่ายเงิน เป็นการเปลี่ยนบทบาทของชาวบ้านจากผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้เป็นเพียงเครื่องมือในการรับรองความชอบธรรมให้กับการทุจริตในระดับรากหญ้า

เมื่อประชาชนถูกทำให้ไร้เสียง และกิจกรรมต่างๆ ไม่ได้สะท้อนความต้องการที่แท้จริงของชุมชน หลักการตอบสนอง (Responsiveness) ของภาครัฐก็สูญหายไป ผู้บริหารท้องถิ่นจึงไม่ได้ตอบสนองต่อปัญหาเร่งด่วนของประชาชน เช่น ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร หรือถนนที่ชำรุด แต่กลับตอบสนองต่อโอกาสในการแสวงหาผลประโยชน์ของตนเองเป็นหลัก การบริหารท้องถิ่นจึงกลายเป็นการบริหารเพื่อวงจรส่วนตัวไม่ใช่วงจรสาธารณะ

ประชาธิปไตยฐานราก (Grassroots Democracy) อาศัยการเลือกตั้งที่เสรีและเป็นธรรมในการเปลี่ยนถ่ายอำนาจและนำคนที่มีความสามารถมาบริหาร แต่การเลือกตั้งท้องถิ่นกลับถูกแปรรูปให้เป็นการสืบทอดมรดก (Hereditary Succession) การที่ผู้มีอำนาจสามารถส่งต่อตำแหน่งให้สมาชิกในครอบครัวได้อย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าอำนาจได้กลายเป็นทรัพย์สินส่วนตัวของตระกูล ไม่ใช่ของสาธารณะที่ต้องผ่านการตรวจสอบจากเจตจำนงของประชาชน (Yanyongkasemsuk, 2021)

ตัวอย่างที่ชัดเจนคือการที่ผู้นำท้องที่หมดวาระแล้วส่งภรรยามาลงสมัครต่อ เพื่อรักษาตุลอำนาจของครอบครัวไว้ในชุมชน กลไกนี้ไม่ได้อาศัยความสามารถหรือวิสัยทัศน์ แต่ใช้ทุนทางการเมืองที่สั่งสมมา เช่น เครือข่ายอุปถัมภ์ เงินทองที่ได้จากการทุจริต และอำนาจทางเศรษฐกิจจากการปล่อยเงินกู้ ซึ่งผูกมัดชาวบ้านไว้ด้วยหนี้สิน เมื่อการเลือกตั้งกลายเป็นเพียงพิธีกรรมเพื่อสืบทอดอำนาจ คะแนนเสียงของประชาชนก็สูญเสียความหมายไป กลไกนี้สร้างความเชื่อฝังหัวให้กับคนในชุมชนว่าการเลือกตั้งไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผู้สมัครที่เข้ามาใหม่หรือคนนอกเครือข่ายครอบครัวไม่สามารถเอาชนะระบบที่ถูกวางรากฐานไว้ด้วยอิทธิพลและเงินตราได้

การใช้เงินและอำนาจทางเศรษฐกิจในการควบคุมการเลือกตั้ง ทำให้การเมืองที่ดีที่สุดถูกตัดโอกาส (Exclusion of the Best Politics) บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และความตั้งใจจริงในการพัฒนาท้องถิ่น แต่ไม่มีทุนหรือเครือข่ายครอบครัวย่อมไม่สามารถเข้าสู่ตำแหน่งได้ การเมืองจึงถูกจำกัดอยู่แค่คนกลุ่มเดิมๆ ที่เชี่ยวชาญในการใช้ช่องโหว่ของระบบและแสวงหาผลประโยชน์เท่านั้น ทำให้ประชาธิปไตยฐานรากของอำเภอคงกลายเป็นประชาธิปไตยที่ตายด้าน (Stagnant Democracy) เพราะขาดการแข่งขันที่แท้จริงและการถ่ายเทความคิดใหม่ๆ

การแสวงหาผลประโยชน์อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับนักการเมืองท้องถิ่นที่ควบคุมทิศทางงบประมาณไปจนถึงผู้นำท้องถิ่นที่ปั่นกิจกรรมเพื่อเบิกจ่าย ทำให้งบประมาณสาธารณะเกิดการรั่วไหล (Budget Leakage) อย่างมหาศาล เงินภาษีที่ควรถูกนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอย่างแท้จริงกลับถูกจัดสรรผ่านโครงการที่ตั้งใจให้มีราคาแพงเกินจริง หรือเป็นโครงการที่ไม่จำเป็น เพื่อให้เกิดส่วนต่างกำไรเข้าสู่กระเป๋าของเครือข่ายครอบครัวย่อม

ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่ร้ายแรงคือ การหยุดชะงักของการพัฒนาท้องถิ่น (Stunted Development) โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ เช่น ระบบชลประทานสำหรับการเกษตร หรือถนนที่เข้าถึงพื้นที่ทำกินไม่ได้รับการปรับปรุงตามความจำเป็นเร่งด่วน แต่โครงการที่ได้รับการอนุมัติกลับเป็นโครงการที่เอื้อต่อธุรกิจรับเหมาของตระกูลอำนาจ การพัฒนาจึงไม่ตอบสนองต่อ ความต้องการทางยุทธศาสตร์ของชุมชน แต่ตอบสนองต่อ ผลประโยชน์ทางการเงินของผู้นำ การที่ผู้นำท้องถิ่นแสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่งจนร่ำรวยเกินฐานะปกติและมีการอภรุธหรืออย่างเปิดเผย เป็นการตอกย้ำความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนชนบท ภาพความมั่งคั่งของผู้มีอำนาจเมื่อเทียบกับความยากลำบากของชาวบ้านเป็นสัญลักษณ์ของระบบที่ล้มเหลวในการจัดสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรม ยิ่งไปกว่านั้นการที่ผู้นำท้องถิ่นใช้เงินที่ได้มาจากการทุจริตในการปล่อยเงินกู้ให้แก่ชาวบ้านในอัตราดอกเบี้ยสูง เป็นการสร้างอำนาจกดขี่ทางเศรษฐกิจ (Economic Oppression) ชาวบ้านที่อยู่ในภาวะจำยอมเพราะติดหนี้ผู้นำท้องถิ่นจะไม่อาจท้าทายอำนาจทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นและภรรยาคู่ได้เลย อำนาจทางการเมืองและอำนาจทางเศรษฐกิจจึงถูกใช้ควบคู่กันในการผูกมัดและควบคุม พลเมืองในฐานราก ทำให้ชาวบ้านไม่กล้าที่จะลุกขึ้นมาตรวจสอบหรือเรียกร้องสิทธิของตนเอง (Karavekphan et al., 2017)

เมื่อการทุจริตและการแสวงหาผลประโยชน์กลายเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นอย่างเปิดเผยในทุกระดับของการเมืองท้องถิ่น มันได้สร้างวัฒนธรรมการเมืองที่เน่าเฟะ (A Culture of Corruption) ชาวบ้านเกิดความรู้สึก

สถาบันพระปกเกล้า

ชาจีนและยอมรับว่านี่ คือ กติกาของท้องถิ่นที่ไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ ความรู้สึกเหล่านี้ทำให้เกิดภาวะการยอมจำนน (Resignation) และ ความสิ้นหวังทางการเมือง (Political Despair) การที่ผู้มีอำนาจทำผิดซ้ำแล้วซ้ำเล่าโดยไม่มีผู้ใดตรวจสอบหรือเอาผิดได้ เป็นการส่งสัญญาณว่าระบบนี้คุ้มครองผู้กระทำความผิด ซึ่งทำให้คนดี คนเก่ง และคนที่ยึดมั่นในหลักการธรรมาภิบาลถอยห่าง--ออกจากการเมืองท้องถิ่น เหลือไว้แต่สนามรบที่เต็มไปด้วยผู้แสวงหาผลประโยชน์และผู้พร้อมจะทำทุกวิถีทางเพื่ออำนาจและเงินตรา ผลกระทบที่ใหญ่หลวงที่สุด คือ การสูญเสียความเชื่อมั่นในรัฐ (Loss of Trust in the State) และการแตกสลายของความสามัคคีในชุมชน ประชาชนเริ่มมองว่ากลไกของรัฐ ซึ่งรวมถึงการเลือกตั้งและหน่วยงานท้องถิ่น เป็นเครื่องมือที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อรับใช้คนกลุ่มเดียว ไม่ใช่เพื่อดูแลสวัสดิภาพของตนเอง ความเชื่อมั่นที่ถูกทำลายนี้ทำให้เกิดการตั้งคำถามถึงความชอบธรรมของการปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในระดับชุมชนการกระทำของผู้นำท้องถิ่นที่ใช้ตำแหน่งเพื่อหาผลประโยชน์และปล่อยเงินก้อนนั้นได้สร้างความบาดหมางและการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายอย่างลึกซึ้ง ผู้ที่อยู่ฝ่ายเดียวกับผู้นำท้องถิ่นจะได้รับอุปถัมภ์ ส่วนผู้ที่ต่อต้านจะถูกกีดกันออกจากทรัพยากรและการสนับสนุนของรัฐ ความแตกแยกนี้ทำให้ความเข้มแข็งของชุมชน (Community Resilience) อ่อนแอลงอย่างรุนแรง และทำลายโอกาสที่จะเกิดการรวมตัวของชาวบ้านเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง (Pijanan, 2025)

วัฏจักรอำนาจ จึงเป็นอุทาหรณ์ที่แสดงให้เห็นว่า การทุจริตและการผูกขาดอำนาจในระดับท้องถิ่นนั้น ไม่เพียงแต่สร้างความเสียหายทางการเงิน แต่ยังสร้าง ต้นทุนทางจิตวิทยาสังคมที่ประเมินค่าไม่ได้ด้วยการกัดกินหลักธรรมาภิบาลจนหมดสิ้น และทำให้ประชาธิปไตยฐานรากที่ควรจะเป็นความหวังของประเทศ กลายเป็นเพียงภาพลวงตา ที่สะท้อนความสิ้นหวังของประชาชน

วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างอุดมคติธรรมาภิบาลกับพฤติกรรมการใช้อำนาจจริงของผู้นำท้องถิ่น

หลักความโปร่งใส (Transparency) ในทางอุดมคติของธรรมาภิบาล (Good Governance) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินงานด้วยความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลการตัดสินใจและงบประมาณต่อสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ หลักการนี้กลับถูกทำลายตั้งแต่ระดับจังหวัด เมื่อนักการเมืองท้องถิ่น ถูกมารดาควบคุมการตัดสินใจอย่างเบ็ดเสร็จ (World Bank, 1992)

อุดมคติธรรมาภิบาล	พฤติกรรมการใช้อำนาจจริง
ความโปร่งใส การตัดสินใจและข้อมูลการใช้งบประมาณต้องถูกเปิดเผยอย่างครบถ้วน	อำนาจในความคิด การตัดสินใจที่แท้จริงถูกกำหนดโดยคำสั่งของบุคคลที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งงบประมาณโครงการใหญ่ถูกกำหนดทิศทางอย่างลับๆ เพื่อเอื้อประโยชน์แก่เครือข่ายธุรกิจของตระกูล เอกสารทางการเงินเป็นเพียงฉากบังหน้า

การกระทำนี้ชี้ให้เห็นว่า การเมืองได้ถูกแปรรูปเป็นองค์กรกึ่งส่วนตัว ที่ใช้ตำแหน่งทางการเมืองเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ การควบคุมอำนาจจากเบื้องหลังทำให้ประชาชนไม่สามารถตรวจสอบการตัดสินใจที่แท้จริงได้ ซึ่งเป็นการปิดประตูสู่ความโปร่งใสและสร้างความชอบธรรมให้กับการทุจริตเชิงนโยบาย

หลักการตรวจสอบได้ (Accountability) คือหัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งกำหนดให้ผู้มีอำนาจต้องรับผิดชอบต่อการกระทำและการตัดสินใจของตนต่อประชาชน แต่เมื่ออำนาจบริหารและการตรวจสอบถูกควบคุมโดยเครือข่ายเดียวกัน ความรับผิดชอบต่อสาธารณะจึงถูกแทนที่ด้วยความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ของตระกูล

อุดมคติธรรมาภิบาล	พฤติกรรมการใช้อำนาจจริง
การตรวจสอบได้ ผู้บริหารและสมาชิกสภาต้องพร้อมรับผิดชอบต่อการใช้จ่ายและผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ	การตรวจสอบเป็นศูนย์ นักการเมืองท้องถิ่น ตอบสนองต่อมารดาไม่ใช่ประชาชน การจัดสรรงบประมาณที่ไร้หลักและโครงการที่ไร้ประสิทธิภาพไม่เคยถูกนำมาทบทวนหรือลงโทษ ผู้มีอำนาจไม่ต้องรับผิดชอบต่อผลเสียใดๆ ที่เกิดขึ้นกับชุมชน

หลักการมีส่วนร่วม (Participation) เรียกร้องให้ประชาชนมีสิทธิ์และโอกาสในการแสดงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจ และกำหนดทิศทางของการพัฒนาชุมชน แต่ในระดับหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมกลับถูกปิดกั้นโดยผู้นำท้องถิ่นที่ใช้กลไกของรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตน

สถาบันพระปกเกล้า

อุดมคติธรรมาภิบาล	พฤติกรรมการใช้อำนาจจริง
การมีส่วนร่วม ประชาชนเป็นศูนย์กลางของการตัดสินใจ และกิจกรรมการพัฒนาชุมชน	การหลอกลวงประชาชน การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างหลักฐานงบประมาณ โดยให้ชาวบ้านเข้าร่วมเพียงเพื่อถ่ายรูป ไม่ได้มีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย ชาวบ้านจึงกลายเป็นเครื่องมือสร้างความชอบธรรมให้กับการทุจริต

หลักการตอบสนอง (Responsiveness) การที่ผู้นำต้องตอบสนองต่อความต้องการและความเดือดร้อนเร่งด่วนของประชาชน แต่การกระทำของผู้นำท้องถิ่นที่มุ่งเน้นการออกรถหรู และปล่อยเงินกู้ได้แสดงให้เห็นว่าอำนาจไม่ได้ถูกใช้เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน แต่เพื่อผลประโยชน์ทางการเงินส่วนตัว และการขยายอิทธิพลทางเศรษฐกิจ

อุดมคติธรรมาภิบาล	พฤติกรรมการใช้อำนาจจริง
การตอบสนอง ผู้นำต้องตอบสนองต่อความเดือดร้อนเร่งด่วน และแก้ปัญหาของชุมชนอย่างรวดเร็ว	ตอบสนองต่อตนเอง ผู้นำตอบสนองต่อโอกาสในการแสวงหาผลกำไรเป็นหลัก ปัญหาพื้นฐานของชุมชน เช่น ถนนชำรุด ระบบน้ำ ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง งบประมาณจึงถูกใช้เพื่อจัดอีเวนต์ปั่นราคา มากกว่าการพัฒนาที่ยั่งยืน

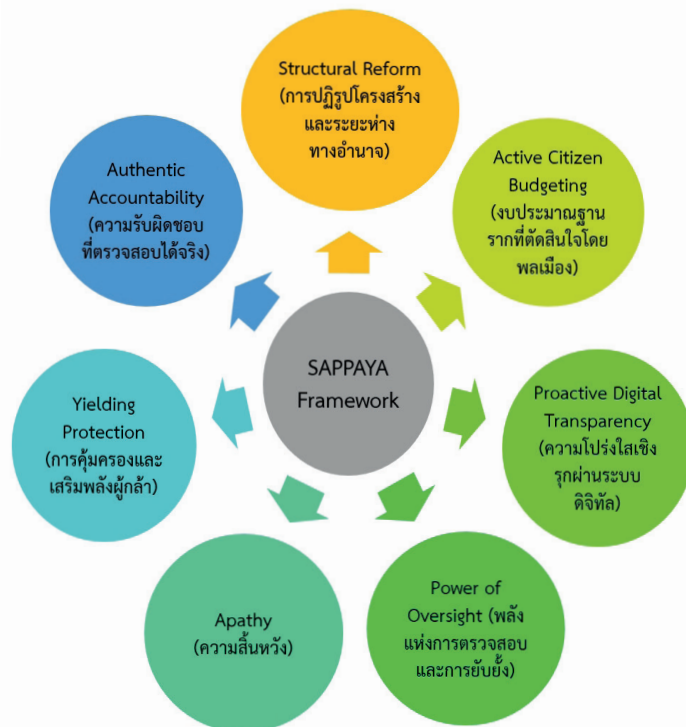
หลักนิติธรรม (Rule of Law) คือการที่ทุกคนอยู่ภายใต้กฎหมายและกฎหมายต้องถูกบังคับใช้อย่างเท่าเทียมกัน รวมถึงกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ต้องเปิดให้มีการแข่งขันอย่างเสรี แต่การที่ผู้นำท้องถิ่นหมดวาระแล้วส่งกรรมาลาลงสมัครต่อสะท้อนถึงการทำลายเจตนารมณ์ของกฎหมายเลือกตั้งท้องถิ่น (World Bank, 1992)

อุดมคติธรรมาภิบาล	พฤติกรรมการใช้อำนาจจริง
หลักนิติธรรม กฎหมายการเลือกตั้งต้องส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรมและให้ประชาชนเลือกผู้นำอย่างอิสระ	อำนาจเหนือกว่ากฎหมาย การสืบทอดอำนาจโดยเครือญาติเป็นการใช้ช่องว่างทางกฎหมายเพื่อรักษาดุลอำนาจของครอบครัว การเลือกตั้งจึงกลายเป็นเพียงพิธีกรรมตามกฎหมายที่ถูกกำหนดผลลัพธ์ไว้ล่วงหน้า ทำให้เจตนารมณ์ของประชาธิปไตยฐานรากถูกทำลาย

หลักความเสมอภาค (Equity) ในธรรมาภิบาลหมายถึงการจัดสรรทรัพยากรและโอกาสอย่างเป็นธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างสังคมที่ยุติธรรม การใช้อำนาจจึงกลับยิ่งเพิ่มความเหลื่อมล้ำ และสร้างระบบการกดขี่ทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างชัดเจน

อุดมคติธรรมาภิบาล	พฤติกรรมการใช้อำนาจจริง
ความเสมอภาค การบริหารต้องสร้างความยุติธรรมและจัดสรรทรัพยากรอย่างเท่าเทียม	การสร้างความเหลื่อมล้ำ ผู้นำท้องถิ่นที่ใช้เงินทุจริต ออกรถหรู และเป็นนายทุนปล่อยเงินกู้ การกระทำนี้สร้างความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง และใช้หนี้สินเป็นเครื่องมือ ผูกมัดและควบคุม ชาวบ้าน ทำให้ผู้ที่ต่อต้านถูกกีดกันออกจากโอกาสทางสังคม

วิสัยทัศน์การเมืองที่ถูกขับเคลื่อนด้วยผลประโยชน์ของเครือข่ายครอบครัวได้เผยให้เห็นถึงช่องว่างขนาดใหญ่ระหว่างอุดมคติธรรมาภิบาลกับความเป็นจริงในการใช้อำนาจ ผู้ดำรงตำแหน่งได้ใช้ตำแหน่งเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การควบคุมนโยบายระดับจังหวัด ไปจนถึงการฉ้อฉลในระดับหมู่บ้าน การกระทำเหล่านี้ไม่เพียงแต่ทำให้เงินงบประมาณรั่วไหล แต่ยังได้ทำลายความศรัทธาของประชาชนในประชาธิปไตยฐานราก การต่อสู้เพื่อฟื้นฟูธรรมาภิบาลในท้องถิ่นจึงมิใช่แค่การจับกุมผู้ทุจริต แต่เป็นการฟื้นฟูความหมายของอำนาจที่แท้จริง ที่ต้องยึดโยงกับประชาชนและหลักการยุติธรรม คณะผู้จัดทำได้ออกแบบโมเดลมาเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

สามารถอธิบายแผนภาพโมเดลองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นกับ
ธรรมาภิบาลที่ถูกกีดกัน ออกมาใน SAPPAYA Framework ดังนี้

1. S - Structural Reform (การปฏิรูปโครงสร้างและระยะห่างทางอำนาจ) การพัฒนาในมิตินี้
มุ่งเน้นการทลายการผูกขาดอำนาจแบบเครือญาติ โดยการกำหนดกฎกติกาการเข้าสู่ตำแหน่งที่ชัดเจน
เช่น การกำหนดระยะเวลาเว้นวรรคทางการเมืองของเครือญาติลำดับใกล้ชิด เพื่อป้องกันการสืบทอด
อำนาจผ่านอณิณี และการเปลี่ยนเกณฑ์การประเมินผลงานจากเดิมที่วัดเพียงการใช้งบประมาณ
ให้เป็นการวัดดัชนีความสุขและคุณภาพชีวิตจริงของคนในพื้นที่ ซึ่งจะบังคับให้ผู้นำต้องละทิ้งการสร้าง
โครงการทิ้งร้างเพื่อเงินทอง มาเป็นการพัฒนาที่ตอบโจทย์ประชาชน

2. A - Active Citizen Budgeting (งบประมาณฐานรากที่ตัดสินใจโดยพลเมือง) เปลี่ยนบทบาท
ประชาชนจากผู้สังเกตการณ์มาเป็นผู้ร่วมถือกระเป๋าเงิน โดยการจัดสรรงบประมาณบางส่วนให้ชุมชน
มีอำนาจตัดสินใจโครงการได้โดยตรง (Participatory Budgeting) กระบวนการนี้จะลดอิทธิพลของ
กลุ่มทุนผูกขาดในท้องถิ่น เพราะโครงการไม่ได้ถูกกำหนดจากห้องทำงานของนักการเมือง แต่มาจาก
ความต้องการและมติของชาวบ้านในพื้นที่อย่างแท้จริง

3. P - Proactive Digital Transparency (ความโปร่งใสเชิงรุกผ่านระบบดิจิทัล) การพัฒนา
ฐานข้อมูลเปิด (Open Data) ที่แสดงผลการใช้งบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างแบบนาฬิกาที่ต่อนาฬิกา
โดยระบบต้องสามารถแสดงความเชื่อมโยง (Linkage) ระหว่างผู้รับเหมากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้
อัตโนมัติ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายเพียงปลายนิ้วสัมผัส เป็นการเปลี่ยนการตรวจสอบจาก
หน้ากระดาษที่ถูกซ่อนไว้ มาอยู่บนหน้าจอสมาร์ทโฟนของทุกคน

4. P - Power of Oversight (พลังแห่งการตรวจสอบและการยับยั้ง) จัดตั้งคณะกรรมการ
ตรวจสอบภาคพลเมืองที่มีอำนาจตามกฎหมายในการกดปุ่มหยุดหรือระงับโครงการที่มีข้อพิพาทได้ทันที
โดยไม่ต้องรอผลการสอบสวนที่ล่าช้าจากส่วนกลาง กลไกนี้จะทำหน้าที่เป็นเบรกฉุกเฉินให้กับท้องถิ่น
ป้องกันความเสียหายก่อนที่งบประมาณจะถูกโอนย้ายไปเป็นทุนส่วนตัวของกลุ่มอิทธิพล

5. A - Apathy (ความสิ้นหวัง) การแก้ไขความสิ้นหวังในระดับฐานรากต้องเริ่มจากการคืนอำนาจ
ตัดสินใจงบประมาณให้ถึงมือประชาชนโดยตรงเพื่อทำลายระบบอุปถัมภ์ที่กีดกันศรัทธาอย่างยาวนาน
โดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสะท้อนเสียงเรียกร้องและติดตามการทำงานของผู้มีอำนาจ
แบบวินาทีต่อวินาทีเพื่อสร้างความโปร่งใสที่แท้จริงได้จริง เมื่อประชาชนสัมผัสได้ถึงชัยชนะเล็กๆ
จากการที่เสียงของตนสามารถเปลี่ยนแปลงชุมชนและระงับโครงการทุจริตของกลุ่มอิทธิพลได้ทันทั่วทั้ง
ความกลัวจะถูกแทนที่ด้วยความตื่นรู้และพลังในการตรวจสอบอย่างกล้าหาญ การปฏิรูปนี้จึงไม่ใช่เพียง

การแก้ไขระเบียบราชการแต่คือการปลุกความเชื่อมั่นว่าอำนาจในมือนั้นมีค่าเหนือกว่าอิทธิพลของตระกูลการเมืองใดๆ เพื่อเปลี่ยนความสยบยอมให้กลายเป็นการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยท้องถิ่นที่กินได้และยั่งยืนอย่างแท้จริง

6. Y - Yielding Protection (การคุ้มครองและเสริมพลังผู้กล้า) สร้างระบบนิเวศที่ปลอดภัยสำหรับผู้แจ้งเบาะแสการทุจริต โดยมีช่องทางร้องเรียนที่เป็นอิสระและเข้าถึงได้ง่าย พร้อมมาตรการคุ้มครองทางสังคมและเศรษฐกิจ เพื่อให้คนในชุมชนกล้าที่จะลุกขึ้นมาท้าทายอำนาจมืดโดยไม่ต้องหวาดกลัวต่อการล้างแค้นหรือการถูกตัดสิทธิจากระบบอุปถัมภ์เดิม

7. A - Authentic Accountability (ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้จริง) การพัฒนาความรับผิดชอบในระดับจิตสำนึกควบคู่ไปกับบทลงโทษทางกฎหมายที่รุนแรง โดยเฉพาะในกรณีการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest) หากพบความเชื่อมโยงกับธุรกิจเครือญาติ จะต้องมีการลงโทษทั้งทางแพ่งและอาญาอย่างรวดเร็ว เพื่อส่งสัญญาณว่าอำนาจรัฐมีไว้เพื่อรับใช้สาธารณะ ไม่ใช่เครื่องมือต่อ ยอดความมั่งคั่งของตระกูลใดตระกูลหนึ่ง

วิญจกรอำนาจ คือ ภาพสะท้อนของรัฐบาลท้องถิ่นที่ถูกยึดครอง (Captured Local Government) โดยชนชั้นนำตระกูลเดียว ธรรมาภิบาลที่ถูกกัดกินนี้มีต้นตอมาจากการผูกขาดอำนาจที่ทำให้หลักการพื้นฐาน เช่น ความโปร่งใส การตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วม ถูกลดทอนให้เป็นเพียงเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมให้กับการทุจริต การเมืองจึงกลายเป็นธุรกิจที่ผลกำไรเป็นของครอบครัว แต่ต้นทุนเป็นของประชาชน สิ่งนี้ไม่เพียงแต่ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นซบเซา แต่ยังทำลายความเชื่อมั่นและสร้างความสิ้นหวังในประชาธิปไตยระดับฐานรากอย่างเป็นระบบ

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

วิกฤตธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปรากฏในปัจจุบัน มิได้เป็นเพียงปัญหาการทุจริตรายบุคคล แต่คือการแปรรูปอำนาจรัฐให้กลายเป็นสมบัติส่วนตัว โดยพบว่าหลักการสำคัญของธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน ถูกบิดเบือนจนเหลือเพียงฉากหน้าทางเอกสาร ในขณะที่เนื้อในถูกควบคุมโดยกลไกที่มองไม่เห็น เช่น การตัดสินใจภายใต้อิทธิพลของเครือญาติที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง การจัดฉากการมีส่วนร่วมเพื่อเบิกจ่ายงบประมาณ และการใช้ช่องว่างทางกฎหมายเพื่อสืบทอดอำนาจภายในตระกูล พฤติกรรมเหล่านี้เปลี่ยนบทบาทของผู้นำท้องถิ่นจากผู้รับใช้สาธารณะ กลายเป็นนายทุนผู้มีอิทธิพลที่ใช้ตำแหน่งทางการเมืองมาต่อ ยอดอำนาจทางเศรษฐกิจ เช่น การปล่อยเงินกู้และการสร้างเครือข่ายธุรกิจผูกขาด

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจึงมิใช่แค่เม็ดเงินงบประมาณที่รั่วไหล คือ ความซบเซาและความสิ้นหวังของประชาชน เมื่อการตรวจสอบเป็นศูนย์และความเสมอภาคถูกแทนที่ด้วยระบบอุปถัมภ์ ประชาชนจึงตกอยู่ในสภาวะจำยอมและสูญเสียความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตยฐานราก

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการฟื้นฟู เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน จำเป็นต้องมีการปฏิรูปผ่านกลไก 3 ประสาน ดังนี้

1. ปฏิรูปกลไกความโปร่งใสและตรวจสอบ ต้องยกระดับจากการเปิดเผยข้อมูลบนกระดานสู่การใช้ดิจิทัลธรรมาภิบาลที่ประชาชนเข้าถึงได้แบบ Real-time บังคับใช้กฎหมายการขัดกันแห่งผลประโยชน์อย่างเข้มงวด โดยเฉพาะในโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายของผู้มีอำนาจ และควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภาคพลเมือง ที่มีอำนาจในการระงับโครงการที่ส่อไปในทางทุจริตได้ทันที โดยไม่ต้องรอการตรวจสอบจากส่วนกลางที่ล่าช้า

2. ปฏิรูปโครงสร้างอำนาจและการสืบทอด ควรมีการทบทวนกฎหมายเลือกตั้งท้องถิ่นเพื่อป้องกันการผูกขาดอำนาจ เช่น การกำหนดระยะเวลาเว้นวรรคทางการเมืองของเครือข่ายในลำดับใกล้เคียง เพื่อป้องกันการสืบทอดอำนาจแบบนอมินี และการปฏิรูประบบประเมินผลงานผู้นำท้องถิ่น โดยเปลี่ยนจากประเมินตามกิจกรรม (Output) เป็นประเมินตามคุณภาพชีวิตที่เปลี่ยนไป (Outcome) เช่น รายได้ครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นหรือคุณภาพน้ำและถนนที่ได้รับมาตรฐานจริง

3. เสริมพลังภาคประชาชน หัวใจสำคัญคือการเปลี่ยนจากการมีส่วนร่วมเชิงพิธีกรรม มาเป็นงบประมาณแบบมีส่วนร่วมจริง โดยให้ชาวบ้านมีอำนาจตัดสินใจในวงเงินงบประมาณบางส่วนของหมู่บ้านโดยตรง เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและฝึกฝนทักษะการตรวจสอบ ขณะเดียวกันต้องมีกลไกคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้คนในชุมชนกล้าที่จะลุกขึ้นมาท้าทายอำนาจมืดโดยไม่ต้องหวาดกลัวต่ออิทธิพลทางเศรษฐกิจและสังคม

การฟื้นฟูธรรมาภิบาลมิใช่เพียงการทำความสะอาดระบบเอกสาร แต่คือการฟื้นฟูศรัทธาให้ประชาชนกลับมาเชื่อมั่นว่าอำนาจในมือนั้นมีค่า และการพัฒนาท้องถิ่นต้องทำเพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ไม่ใช่เพื่อความมั่งคั่งของตระกูลใดตระกูลหนึ่งตามกรอบ SAPPAYA Framework ที่มุ่งหวังให้เกิดความยั่งยืนและความเป็นธรรมอย่างแท้จริง

References

- Chankote, P., Srisuwan, P., & Pattanagulchai, V. (2025). Rupbaep Kan Wat Kanborihan Ngan Wichakan Tam Lak Thon Ramaphi Ban Khong Sathan Suksa Nai Yu Khodi Chi Than [Measurement Models for Academic Administration Based on Good Governance Principles in Educational Institutions in the Digital Age]. *Academic Journal*, 8(2), 363-384. (In Thai)
- Chanruang C. (2006). *Karok Ra Cha Yaam Na Cho Thithae Ching Pen Yangrai* [What does True Decentralization Look Like?]. Prachathai. (In Thai)
- Chimphliwat, K. (2025). Kanprayukchai Lak Nititham Lae Thon Ramaphi Ban Phua Kanphatthana Witthayalai Chumchon Yang Yangyun [Applying the Rule of Law and Good Governance for the Sustainable Development of Community Colleges]. *Journal of Social Development Studies*, 8(1), 60-73. (In Thai)
- Chutiang, C., Saiboonchuen, S., Chitbun, C., & Wongwattanapong, K. (2023). Karok Ra Cha Yaam Na Cho Su Thongthin Phaitai Krabuan That Kan Pokkhong Thongthin Samai Mai [Decentralization to Local Authorities Under the Modern Local Governance Paradigm]. *Journal of Business Administration and Social Sciences Review*, 6(4), 297-308. (In Thai)
- Isariyannont, M. (2025). Bot Samruat Sathana Khong Phu Nam Radap Tambon Kap Khwampen Phonlamuang Nai Rabop Prachathipatai [A Survey of the Status of Village-level Leaders and Citizenship in a Democratic System]. *Ramkhamhaeng Journal of Public Administration*, 8(1), 51-82. (In Thai)
- Karavekphan, B. et al. (2017). *Kanchatkan Phak Rat Næo Mai* [New Government Management] . King Prajadhipok Institute. (In Thai)
- Phra Maha Suphachai Yanatheero (Namkaew), & Srilah, K. (2024). Sanya Chai Khong Phu Rai Amnat : Pracha Niyom Kap Kan Luaktang [The Pledge of the Powerless: Populism and Elections]. *Rattanabut Academic Journal*, 5(1), 708-725. (In Thai)

- Phuripinisanan, T. (2022). Karok Ra Cha Yaam Na Boka Raphat Na Thongthin Khong Ongkon Pokkhong Suan Thongthin Thai [Decentralization and Local Development by Thai Local Administrative Organizations]. *Journal of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Pali Studies, Buddhaghosaparidassana*, 8(1), 85-100. (In Thai)
- Pijanan, P. (2025). Thon Ramaphi Ban Kap Kankaekhai Panha Khorap Chan Nai Rabop Ratchakan Thai [Good Governance and Addressing Corruption in the Thai Civil Service]. *Interdisciplinary Journal of Innovation Review*, 8(4), 267-278. (In Thai)
- Thinbangtiao, O. (2022). Khongsang Amnat Læ Kanmuang Khong Kan Luaktang Samachik Sapha Thetsaban Læ Nayokthetsamontri Nai Changwat Chon Buri Songphanharoihoksipsi [The Power Structure and Political Landscape of the Municipal Council and Mayoral Elections in Chonburi Province, 2021]. *Journal of Political Science and Public Administration, Khon Kaen University*, 7(2), 19-46. (In Thai)
- Uwanno, B. (2003). *Thon Ramaphi Ban Nai Ongkon Itsara*. [Good Governance in Independent Organizations]. King Prajadhipok Institute. (In Thai)
- Wongburanawat C. (1998). *Kanborihan Ratchakan Thai* [Thai public administration]. Department of Political Science, Faculty of Social Sciences, Chiang Mai University. (In Thai)
- World Bank. (1992). *Governance and Development*. World Bank.
- Yanyongkasemsuk, R. (2021). Khwampen Phonlamuang khong Phu Nam Ongkon Phak Pracha Sangkhom [Citizenship of Leaders in Civil Society Organizations. *Eastern Political Economy Journal*, 5(2), 1-26. (In Thai)